

INFORMATOR MUZEUM W GRUDZIĄDZU

Rok II Nr 11(18)

Grudziądz

listopad 1961 r.

Muzeum w Grudziądzu, ul. Wodna 3/5, jest otwarte we wtorki, środy i piątki w godz.: 10—13, w czwartki i soboty: 10—13, w niedziele i święta: 14—13. W poniedziałki i dni poświąteczne Muzeum

jest zamknięte. We wtorki wstęp bezpłatny. W pozostałe dni opłata wynosi: 1 zł, ulgowa 0,30 zł oraz dla osób w grupach powyżej 10 — 0,25 zł.

WYSTAWY STAŁE

GALERIA WSPÓŁCZESNEGO MALARSTWA POMORSKIEGO

MALARSTWO POLSKIE PRZEŁOMU XIX I XX WIEKU

PRADZIEJE ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ

HISTORIA GRUDZIĄDZA W ZARYSIE

KULTURA MATERIALNA OKOLIC GRUDZIĄDZA

WYSTAWY CZASOWE I RUCHOME

RYBOLÓWSTWO OKOLIC GRUDZIĄDZA — etnograficzna wystawa oświatowa, zorganizowana ze zbiorów Muzeum w siedzibie oddziału Polskiego Związku Wędkarskiego w Grudziądzu (Brama Wodna). Zapoznaje ona z rozwojem narzędzi używanych do połowu ryb i raków w okolicach naszego miasta. Składają się na nią następujące działy: narzędzia kolne, wiersze i wężerze, sieci stawne i spławne, łowienie raków, pomocniczy sprzęt rybacki oraz wyrób i konserwacja sieci. Wszystkie eksponaty pozyskano bezpłatnie od okolicznych rybaków w ostatnim dziesięcioleciu.

MALARSTWO RETROSPEKTYWNE ZE ZBIORÓW MUZEUM W GRUDZIĄDZU — ruchoma wystawa malarstwa z okresu XVII—XIX wieku, udostępniona ze zbiorów Muzeum w klubie Szpitala Wojskowego w Grudziądzu. Składają się na nią obrazy, najczęściej anonimowych autorów, charakterystyczne dla niektórych głównych kierunków sztuki europejskiej minionych epok: baroku, klasycyzmu, romantyzmu, realizmu.

MALARSTWO WSPÓŁCZESNE — ekspozycja ze zbiorów własnych Muzeum, urządzona w lokalu kawiarni „Stylowa” w Grudziądzu, przy ul. Mikołaja z Ryńska. Jest to objazdowy zestaw dzieł współczesnego malarstwa polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem plastyki pomorskiej. Na wystawę składają się m. in. prace: Stanisława Borysowskiego, Stefana Wojciechowskiego, Zygmunta Kotlarczyka, Ireny Kuźdowicz, Brunona Gęstwickiego, Mariana Turwida.

Z DZIEJÓW REGIONU GRUDZIĄDZKIEGO — III część stałej wystawy historycznej, zorganizowanej w klubie Szpitala Wojskowego w Grudziądzu. Ekspozycja przedstawia wyroby cechowe i militaria z okresu wojen szwedzkich i napoleońskich (XVII—XIX w.). Składają się na nią m. in. działo 7-lufowe, kordelas szwedzki, zbroja piersiowa, a z wyrobów cechowych: kubek miedziany, misa i lichtarz cynowy oraz inne.

O UNORMOWANIE SYTUACJI PRAWNEJ DÓBR KULTURALNYCH

Olbrzymie zniszczenia, wywołane bezpośrednio skutkami ostatniej wojny, postawiły naród polski wobec niespotykanego dotąd w takiej skali i rozmiarach zadania: odbudowy kraju. Rozmach pracy nad odrodzeniem życia gospodarczego szedł w parze z ratownictwem pomników kultury, zmierzającym do przekształcenia zastanej rzeczywistości zabytkowej. Realizacja tego programu podjęta została począwszy od akcji rewindykacji wywiezionych zabytków i pierwszych profilaktycznych zabezpieczeń, aż do kolo-salnego wprost zakresu prac konserwatorskich i stosowania we wszechstronnym zasięgu różnych zabiegów (konserwacja, restauracja, restytucja, „totalna” rekonstrukcja). Przeprowadzano je tak w stosunku do poszczególnych drobnych obiektów jak też całych założeń urbanistyczno-krajobrazowych.

W wyniku dokonanych u nas rewolucyjnych przeobrażeń społeczno-ekonomicznych, politycznych i kulturalnych, zostały stworzone podstawy dla racjonalnej ochrony dóbr kulturalnych i poszerzenia jej pierwotnych ram. Równocześnie mógł dokonać się proces zmiany roli pomników kultury.

W świetle tego wyłania się niebagatelny problem: określenia aktualnej sytuacji prawnej naszych dóbr kulturalnych.¹⁾

I

Podstawowym aktem prawnym, obecnie regulującym interesujące nas zagadnienie, jest Rozporządzenie z mocą ustawy Prezydenta RP z dn. 6. III. 1928 r. o opiece nad zabytkami. Ta ustawa konserwatorska była pod wieloma względami — już w czasie jej wydania — przestarzała w stosunku do podobnych ustaw w innych krajach europejskich. Jednakże — podobnie jak wiele innych norm prawnych wydanych w okresie poprzedzającym dokonaną u nas zmianę ustrojową — została ona utrzymana w mocy przy równoczesnym zastosowaniu nowej wykładni, odpowiadającej zmienionym warunkom społeczno-politycznym. Wyrazem dążeń do usunięcia braków i uchybień tego przepisu była jego częściowa nowelizacja, tj. ustanowienie całego szeregu uzupełniających za-

rzędzeń, dekretów, rozporządzeń, pism okólnych i instrukcji, odnoszących się m. in. do: rejestracji i zakazu wywozu dzieł sztuki plastycznej oraz przedmiotów o wartości artystycznej, historycznej lub kulturalnej; wyłączenia pałaców i parków w PGR-ach na cele użyteczności ogólnej; ujawnienia orzeczeń władz konserwatorskich w rejestrze państwowych nieruchomości; prowadzenia rejestru oraz ewidencji zabytków; utworzenia stanowiska wojewódzkich konserwatorów przyrody; powołania Rady Konserwatorskiej przy Ministrze Kultury i Sztuki.

Jednakże to wszystko nie zmieniło zasadniczego faktu: ustawa konserwatorska z 1928 r. pozostała nadal niedoskonałą normą prawną.

Polskie prawo zabytkowe składa się bowiem z szeregu przepisów wy-

1) Zagadnienie to zostało przez autora niniejszego artykułu opracowane w latach 1952/53 w obszernej pracy (51 stron maszynopisu) pt. „Ochrona zabytków w Polsce Budowej a obowiązujące przepisy prawne”, zakupionej w roku 1954 przez Centralny Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki. Pracę tę rozpatrzyła i przyjęła komisja powołana przez Wydział Studiów i Dokumentacji CZMiOZ stwierdzając, że „odpowiada ona w całości wszelkim warunkom stawianym tego rodzaju pracom naukowym i wykonana została zgodnie z umową z dnia 3 lipca 1954 r.” (Redakcja).

danych w różnym czasie i w wyniku tego znajdują się w rozproszeniu; część z nich już dawno utraciła swój aktualny sens. W związku z tym, i choćby nawet tylko dlatego, zachodzi pilna konieczność systematyzacji, tj. uporządkowania tych przepisów w zależności od regulowanych przez nie przedmiotów.

Prawodawca międzywojenny pozostawił także poza nawiasem ustawy konserwatorskiej i jej konkretnego działania wiele aspektów związanych z ochroną dóbr kulturalnych, nie stwarzając jednocześnie odpowiednich instytucji będących jej rzeczywistą gwarancją. Nie sposób jednak w ramach jednego artykułu dokonać szczegółowej analizy wszystkich jej mankamentów. Wystarczy chyba wskazać na niektóre momenty, aby w dostatecznym stopniu uzasadnić tezę sformułowaną w tytule niniejszego artykułu.

Obowiązująca dotąd ustawa konserwatorska uznaje dany obiekt jako zabytek dopiero po wydaniu odpowiedniego orzeczenia. Ułatwia to każdemu dokonanie samowolnych zmian lub deformacji zabytku przed wydaniem właściwego orzeczenia. Nie przewidziano konieczności pierwszeństwa państwa w nabyciu zabytków, które mogły stać się przedmiotem spadkobrania lub darowizny, stwarzając poważne niebezpieczeństwo dla zachowania całości

prywatnych kolekcji. Społeczna opieka nad dobrami kulturalnymi nie doczekała się państwowego usankcjonowania oraz powiązania i skoordynowania z działaniem państwowych władz konserwatorskich. Zagraniczne muzea i instytucje archeologiczne mogły prowadzić prace wykopaliskowe bez złożenia odpowiedniej kaucji, co przy otwarciu do 1939 r. granicy celnej polsko-gdańskiej ułatwiało wywóz cennych zabytków. Nie uwzględniono sprawy częściowego wynagrodzenia dla znalazców wykopalisk celem uzyskania obszerniejszych wiadomości o dokonanych odkryciach. Zbyt mało uwagi zwrócono na problem tzw. otoczenia zabytku oraz nie zabezpieczono właściwej egzekutywy dla zarządzeń władz konserwatorskich. Również obowiązki użytkownika w stosunku do zabytku zostały w niedostatecznej mierze sformułowane, gdyż powinien on być zobowiązany nie tylko do właściwego zabezpieczenia i utrzymania zabytku w odpowiednim stanie, ale też materialnie odpowiedzialny za przeprowadzenie planowych i systematycznych remontów oraz wszelkich potrzebnych prac konserwatorskich. Do poważnych uchybień polskiego ustawodawstwa konserwatorskiego trzeba wreszcie zaliczyć nie uznawanie zabytków — bez względu na tytuł własności — jako **dobra społeczne**.

II

Problem zmiany sytuacji prawnej naszych dóbr kulturalnych, po wielu latach dyskusji i przygotowań, wszedł ostatecznie w fazę realizacji. Przygotowano bowiem projekt ustawy „o ochronie dóbr kulturalnych i muzeach”, który wyraźnie podkreśla społeczno-dydaktyczny charakter zabytków oraz reguluje całokształt problemów związanych z ochroną zabytków o znaczeniu kulturalnym. Na szczególne podkreślenie zasługuje wprowadzenie nowego pojęcia: „pomnik historii”, które może być zastosowane za zgodą Rady Państwa do obiektów o dużej wartości dla historii naszego narodu. Przyznano właś-

ciwą rangę społecznej ochronie zabytków, ustanawiając m. in. dla osób szczególnie zasłużonych w tej dziedzinie życia społecznego specjalną odznakę: „Za opiekę nad zabytkami”. Sformułowano też fundamentalną regułę, że znaleziska archeologiczne stanowiąc będą własność ogólnonarodową — państwową. Należało dla znalazcy obiektów archeologicznych względnie odkrywcy wykopalisk zagwarantowano odpowiednią nagrodę ze środków państwowych.

Ważnym elementem charakteryzowanego tu pokrótce projektu jest sprawa generalnego zabezpieczenia

wszystkich zabytków, bez względu na tytuł własności oraz należytej i racjonalnej ich ochrony. Zatem zaś się działania ustawy obejmuje także te dobra kulturalne, które znajdują się w muzeach, archiwach i bibliotekach. Zapewne stąd też, jak i ze względu na bliski związek zagadnień ochrony zabytków i muzealnictwa, zawiera on także ustalenia dotyczące zakresu działania i organizacji muzeów.

Właściwego rozwiązania z prawno punktu widzenia doczeka się

wreszcie problem zbiorów prywatnych. Ustawodawca wprowadza dla nich w przeciwieństwie do zbiorów muzealnych, nazwę kolekcji, których właściciele, po wpisaniu jej do rejestru zabytków, będą mogli korzystać z wielu udogodnień i ułatwień. Ma to poważne znaczenie społeczne, gdyż zbieractwo i kolekcjonerstwo należy zaliczyć do nader pozytywnych zjawisk, o predyspozycjach do ich należytego poparcia ze strony państwa.

Przedstawiony wyżej — w bardzo szkicowym zarysie — projekt ustawy „o ochronie dóbr kulturalnych i muzeach” został ostatnio przyjęty przez Radę Ministrów, a wkrótce wejdzie pod obrady Seimu. Uchwalenie wymienionej ustawy wypełni wreszcie poważną lukę istniejącą w naszym nowym ustawodawstwie. Uregulowana zostanie dzięki temu nienormalna dotąd — z aktualnego stanowiska społecznego i naukowego — obecna sytuacja prawna naszych dóbr kulturalnych.

Zbigniew Czernski

Z NASZEGO MUZEUM

Muzeum nasze było niedawno (17. X. br.) miejscem posiedzenia Komisji Kultury Prezydium MRN w Grudziądzu. Obrady, którym przewodniczył dyr. Zbigniew Szmidt — poświęcone były w głównej mierze ocenie działalności Muzeum. Zebrani podkreślili dotychczasowe osiągnięcia naszej instytucji i pozytywnie ustosunkowali się do szeregu postulatów, związanych z rozwojem warsztatu naukowego i zaplecza technicznego Muzeum.

W wyniku starań Muzeum w Grudziądzu oraz wydatnej pomocy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków WRN i Prezydium MRN przeznaczono jeden z najbardziej zagrożonych spichrzów — znajdujących się w sąsiedztwie naszej instytucji — do adaptacji na cele muzealne. Spichrz ten w dużej mierze rozwiąże trudności lokalowe naszego Muzeum. Znajdą się w nim pracownie: naukowe, konserwatorska, fotograficzna wraz z ciemnią, biblioteka z czytel-

nią, a także sala audytoryjno-wystawowa z filmową kabiną projekcyjną. Spichrz pomieści również dyrekcję i administrację, magazyny Muzeum oraz warsztat rzemieślniczy (stolarsko-ślusarski). Wszystkie te pomieszczenia znajdują się na siedmiu kondygnacjach spichrza.

Dokumentację adaptacji obiektu, której ukończenie przewiduje się w bieżącym roku, opracowują PKZ w Toruniu, a wykonawcą robót będą PKZ w Gdańsku — Odcinek Robót w Toruniu, przystępujące do prac już na początku przyszłego roku.

W sąsiedztwie Muzeum — Bramie Wodnej — równocześnie z wystawą „Rybołówstwo okolic Grudziądza” została otwarta ekspozycja pn. „Krajobraz i przyroda ziemi grudziądzkiej”. Urozmaicona licznymi przykładami ptactwa naszego regionu przedstawia ona w głównej mierze okazy fauny i flory, pozostające pod ochroną. Zgromadzone na wystawie eksponaty pochodzą ze zbiorów naszego Muzeum i grudziądzkiego Oddziału PTTK.

Grudziądzka Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego zyskuje ciągle nowych odbiorców i to z terenu całej Polski. W jej popularyzacji pomaga wydany drukiem obszerny katalog GWMP, który dobrze orientuje w kierunkach rozwojowych współczesnej plastyki pomorskiej. O stałym wzroście zainteresowania Galerią świadczy napływająca do naszego Muzeum korespondencja. Na szczególną uwagę zasłu-

guje otrzymana ostatnio wypowiedź prof. dr Tadeusza Dobrowolskiego o Galerii, który dodaje w niej: „... gratuluje utworzenia pięknej kolekcji”. Jak wiadomo, prof. dr T. Dobrowolski jest wybitnym znawcą sztuki, wykładowcą krakowskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorem szeregu prac naukowych z historii sztuki.

(BOS)

NOWINKI MUZEALNE

ZE ŚWIATA

MIĘDZYNARODOWE KONFERENCJE MUZEOLOGÓW. W Rzymie odbyły się obrady I Konferencji Międzynarodowego Instytutu Konserwacji Dzieł Historycznych i Artystycznych (IIC). Ze strony Polski brali w niej udział: prof. B. Marconi, doc. dr H. Jędrzejewska i mgr J. Lehmann.

W parę dni po zakończeniu konferencji rzymskiej odbyły się w Barcelonie posiedzenia Komisji Malarstwa i Komitetu Laboratoriów Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM). Wzięło w nich udział ponad 60 dyrektorów czołowych muzeów świata i wybitnych specjalistów w dziedzinie konserwacji zabytków. Polskę reprezentowali: prof. dr St. Lorentz i prof. B. Marconi.

II MIĘDZYNARODOWE BIENNALE W PARYŻU. W muzeum sztuki nowoczesnej w Paryżu otwarte zostało II międzynarodowe „Biennale de Paris”. Jest to wielka wystawa prac młodych artystów, których wiek nie przekracza 35 lat. Biorą w niej udział twórcy z 49 krajów, a wśród nich i Polacy, którzy uczestniczą we wszystkich konkurencjach międzynarodowej wystawy. W jury „Biennale 1961” zasiada m. in. prof. Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku — Stanisław Teyssyre.

EKSPOZYCJA W KIJOWSKIM MUZEUM SZEWCZENKI. W bieżącym roku, który jest „Rokiem Szewczenkowskim”,

szczególnego znaczenia nabiera uruconiona w kijowskim muzeum literackim, poświęconym Szewczence, ekspozycja prac plastycznych tego wybitnego syna Ukrainy. Wystawa ma układ chronologiczny i obrazuje twórczość plastyczną Szewczenki łącznie z dziejami jego życia. Nie brak na niej i dokumentów świadczących o zainteresowaniu i związkach artysty z kulturą polską.

Obok muzeum literackiego jest jeszcze drugie muzeum kijowskie poświęcone Szewczence — domek, w którym pisarz ten mieszkał i pracował w roku 1846. Zgromadzono w nim głównie pamiątki związane z pobylem artysty w Kijowie.

WŁOSKO-POLSKIE ODKRYCIA ARCHEOLOGICZNE W WENECJI. Ekipa polskich archeologów z Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN uczestniczyła w br. w badaniach na wyspie Torcello, jednym z ośrodków najstarszego osadnictwa miejskiego na lagunie weneckiej. W toku prac stwierdzono po raz pierwszy, że wyspa Torcello była już zamieszkała w okresie rzymskim. Dotąd nie było na to dostatecznych dowodów. Równie interesującym znaleziskiem okazał się fragment fundamentu pieca do wytopu szkła z VII — VIII w. Jest to pierwsze tego typu odkrycie na terenie Wenecji. Wynikiem wspólnych badań będzie specjalna włosko-polska publikacja naukowa.

Z KRAJU

„PORTRET NIEMIECKI 1500—1800”. W Muzeum Narodowym w Warszawie uruchomiono wielką wystawę sztuki niemieckiej, sprowadzoną z NRD, a skupiającą dzieła z różnych muzeów tego kraju — z Lipska, Drezna, Berlina, Weimaru i in. Ekspozycja obejmuje portret olejny, grafikę, rzeźbę, portrety na medalach, na porcelanie itp. Wśród licznych obrazów zwracają uwagę dzieła: Dürera, Holbeina Cranacha, Paudissa, Graffa, Grassiego. Wystawa ta jest po raz pierwszy ekspozowana poza granicami NRD.

NOWA EKSPOZYCJA MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO. Do stałej ekspozycji Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, zatytułowanej „Tysiącletnie dzieje oręża polskiego”, doszły trzy nowootwarte sale. Pierwsza — Sala Zwycięstwa — bardzo plastycznie obrazuje pełne chwały osiągnięcia polskiego żołnierza, dwie pozostałe sale uzupełniają ekspozycję podstawową przez wystawienie broni zachodnioeuropejskiej i broni narodów Azji, Afryki i Australii. Nowe sale uruchomione zostały z okazji święta naszych sił zbrojnych.

DZIEJE HERBU JELENIEJ GÓRY. Pod takim tytułem zorganizowano w Muzeum w Jeleniej Górze ciekawą wystawę, gromadzącą w dużym wyborze eksponaty z różnych dziedzin kultury: oryginalne pieczęcie, dokumenty historyczne, księgi miejskie, wytwory lokalnego rzemiosła, sztychy i ryciny, prasę i wydawnictwa naukowe poświęcone problemowi dziejów herbu tego miasta. Cały materiał ma układ chronologiczny, a poszerzają go liczne plansze i fotografie.

WYSTAWA PRAC JANA WYSOCKIEGO W CHORZOWIE. W Muzeum w Chorzowie otwarto w początkach października br. wystawę dorobku artystycznego Jana Wysockiego. Ekspozycja osiągnięć twórczych znanego plastyka była wydarzeniem na miarę ogólnopolską.

SZTUKA UZBEKISTANU. W warszawskim Pałacu Kultury i Nauki uruchomiono interesującą wystawę sztuki Uzbeckiej SRR. Obejmuje ona około 140 pozycji — dzieł rzemiosła artystycznego z różnego materiału: tkaniny, ceramikę, drzewo, a także — jako odrębną część — malarstwo uzbeckie.

SPOTKANIE MUZEOLOGÓW ŚLĄSKICH. W Opolu odbyła się konferencja muzeologów śląskich z udziałem gości

czeskich — muzeologów z Opawy. Tematem kilkudniowych obrad było muzealnictwo śląskie, zarówno polskie jak i czeskie, wymiana doświadczeń w zakresie prac naukowo-badawczych i oświatowych. Spotkanie to przyczyniło się do zacieśnienia współpracy między muzeologami obu krajów, która przewiduje: wymianę wydawnictw, wystaw, organizowanie ekspedycji naukowo-badawczych, wspólne opracowanie słownika rzemieślników śląskich, bibliografii historii sztuki śląskiej i in.

WYSTAWA 8 FOTOGRAFIKÓW FRANCUSKICH. W Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie otwarta została wystawa prac francuskich fotografików, którzy od 1959 r. wystawiają swe prace razem jako tzw. grupa 8. Dotychczasowe ekspozycje w Wiedniu, Amsterdamie, Sztokholmie, Mediolanie, Sao Paulo i innych miastach przyniosły im uznanie krytyki i publiczności. Wystawa warszawska obejmuje po 12 prac każdego z ośmiu członków grupy i wzbudza duże zainteresowanie.

600-LECIE UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO. W związku z 600-leciem U. J. uruchomiono ekspozycję obrazującą dotychczasowy rozwój tej uczelni i plany jej przyszłej rozbudowy. Obejmuje ona fotokopie dokumentów, dawnych szkiców i rysunków związanych z historią powstania i działalności Uniwersytetu Jagiellońskiego, zdjęcia gmachów wybudowanych w latach 1945—61 oraz projektów budowli, które będą wzniesione w najbliższym czasie. Większą część wystawy zajmują plany rozbudowy.

DAR KC RPR DLA MUZEUM RUCHU REWOLUCYJNEGO. W gmachu Ambasady Rumuńskiej Republiki Ludowej w Warszawie odbyła się uroczystość przekazania warszawskiemu Muzeum Ruchu Rewolucyjnego wystawy pt. „40-lecie Komunistycznej Partii Rumunii. Jest to dar Komitetu Centralnego Rumuńskiej Partii Robotniczej.

WYSTAWA NAUKOWEJ KSIĄŻKI FRANCUSKIEJ. W Ośrodku Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAŃ w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie otwarta została Wystawa Naukowej Książki Francuskiej. W ekspozycji znalazło się 650 tytułów książek z zakresu matematyki, fizyki, chemii, biologii, astronomii, rolnictwa, leśnictwa, a również naukowej organizacji pracy.

Z POMORZA

RYUNKI Z JUGOSŁAWII BRONISŁAWA ZYGFRYDA NOWICKIEGO. W małym Salonie Sztuki w Bydgoszczy uruchomiono interesującą wystawę rysunków z Jugosławii znanego plastyka bydgoskiego — Bronisława Zygfryda Nowickiego. Organizatorami ciekawej ekspozycji, będącej wynikiem zagranicznych wояży artysty, są: Towarzystwo Przyjaciół Sztuki i Związek Polskich Artystów Plastyków.

GRAFIKA TERESY JAKUBOWSKIEJ. Również w Bydgoszczy — w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki — otwarto wystawę prac Teresy Jakubowskiej z Torunia. Wysokiej klasy warsztat twórczy tej młodej artystki jest już szeroko znany na terenie całego kraju. Ekspozycja jej grafiki, udostępniona w Bydgoszczy, jest dalszym wprowadzeniem odbiorcy w problematykę artystyczną naszego województwa.

V OGÓLNOWOJSKOWA WYSTAWA PLASTYKI I FOTOGRAFIKI. W bydgoskim salonie CBWA czynna była wystawa 350 prac żołnierzy: artystów-malarzy, artystów-grafików i fotografów, którzy nadesłali je na ogólnopolski konkurs Ministerstwa Obrony Narodowej. Najwięcej nagród i wyróżnień zdobyli żołnierze Marynarki Wojennej. Ciekawa ekspozycja wykazała, że zainteresowania żołnierzy-artystów nie ograniczają się jedynie do spraw wojskowych lecz obejmują niemal wszystkie dziedziny naszego życia.

MALARSTWO, GRAFIKA I RZEŻBA. W Dworze Artusa w Toruniu — salach CBWA — otwarto wystawę malarstwa, grafiki i rzeźby trzech znanych artystek: Barbary Steyer, Marii Pokorskiej i Danuty Sobczak-Michalowskiej. Ekspozycja, urządzona staraniem CBWA i Oddziału Toruńskiego ZPAP, jest przeglądem dorobku artystycznego tych autorek z okresu ostatnich lat.

MALARSTWO SZYMONA SZUMIŃSKIEGO. W toruńskim Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki czynna była wystawa prac malarskich Szymona Szumińskiego, absolwenta Wydziału Sztuk Pięknych UMK, wychowanka prof. Stanisława Borysowskiego. Zapoznawała ona widzów z dotychczasowym dorobkiem twórczym młodego malarza. Współorga-

nizatorem imprezy była Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich w Toruniu.

140-LECIE URODZIN C. K. NORWIDA. Z okazji 140-lecia urodzin C. K. Norwida toruńska Książnica Miejska zorganizowała w Klubie MPIK wystawę książek obrazujących życie i twórczość autora „Promethidiona”. Wystawa cieszyła się szczególnym zainteresowaniem młodzieży studenckiej i licealnej.

POWRÓT CENNYCH TKANIN ŚREDNIOWIECZNYCH. Muzeum Pomorskie w Gdańsku odzyskało 189 cennych tkanin średniowiecznych — jedyną w swoim rodzaju kolekcję, uważaną za jedną z najcenniejszych w Europie. Tkaniny te — włoskie, hiszpańskie i dwie rodzime, gdańskie — pochodzą z XIV, XV i początków XVI wieku. W wyniku działań wojennych zawędrowały one do Berlina, gdzie je odnaleziono i obecnie przekazano Polsce. Po przeprowadzeniu prac konserwacyjnych kolekcja zostanie udostępniona w specjalnej ekspozycji.

SŁOWIŃSKIE MUZEUM. W „stolicy Słowińców” — wsi Kluki w pow. słupskim — zakończono pierwszą część prac nad urządzeniem muzeum typu skansenowskiego. Ukończono remont budynków przyszłego muzeum, zakupiono ekspozyty, a obecnie pracuje się scenariusz wystawy. Otwarcie muzeum przewidziano na lato przyszłego roku. Opiekę naukową nad nową placówką sprawuje UMK i Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

BASZTA — MUZEUM. Z inicjatywy żnińskiego oddziału PTTK powstało we wnętrzu zabytkowej „baszty żnińskiej” muzeum regionalne. Prace konserwatorskie i adaptacyjne trwały przeszło dwa lata i dopiero w końcu ubiegłego roku przystąpiono do organizacji właściwego muzeum. W roku bieżącym został oddany do użytku — opracowany przez specjalistów z Muzeum Etnograficznego w Toruniu — dział regionalny muzeum. Zajmuje on jedną z kondygnacji baszty, w której zgromadzono m. in. oryginalne stroje ludowe z Pałuk i rzeźby artystki ludowej Klary Prillowej z Kcyni. Obecnie trwają przygotowania do otwarcia działu historycznego oraz ekspozycji poświęconej życiu i pracy najwybitniejszych żninian — braci Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

(bos)

WYDAWNICTWA NADEŚLANE

Jan Hrynkowski — Wystawa jubileuszowa 40 lat pracy twórczej; katalog, Kraków 1960.

VII wystawa grupy artystów plastyków „Zachęta”; katalog, Kraków 1959.

Teodor Grott — wystawa jubileuszowa. Malarstwo, Grafika, Rysunek; katalog, Kraków 1960.

Wystawa M. Rakowskiego i S. Zalewskiego; katalog, Kraków 1960.

Wystawa malarstwa, rzeźby i grafiki „Grupy Toruńskiej” i Stanisława Rzepey; katalog, Kraków 1959.

Wystawa malarstwa ludowego; katalog, Kraków 1960.

Wystawa rzeźby — J. Niziński; katalog, Kraków 1960.

Zofia Żebrowska; katalog wystawy, Kraków b. r.

Z P A P Toruń; katalog wystawy, Kraków b. r.

Zygmunt Grocholski; katalog wystawy, Kraków 1959.

(Wszystkie wymienione wydawnictwa nadesłało Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie).

Wydawca: Muzeum w Grudziądzu, ul. Wodna 3/5, tel. 31-39.
Redaguje Kolegium. Nakład 500 egzemplarzy.

GrZGraf. 3516 - 21.11.61 - Az-32/585 - 500